

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXVIII/308/2022
Rady Gminy Baranów
z dnia 25 października 2022 r.

WÓJT GMINY BARANÓW

**zmiana
STUDIUM**

**UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BARANÓW**

TEKST STUDIUM

CZĘŚĆ I

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Uchwała Rady Gminy Baranów nr LVII/299/2018 z dnia 8 maja 2018 r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów

ZMIANY:

Uchwała Rady Gminy Baranów nr XXVI/215/2021 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów.

ZESPÓŁ AUTORSKI:

„ŚMIETANKA Pracownia Projektowa” mgr inż.
arch. Mirosław Śmietanka, 50-305 Wrocław,
ul. Jaracza 82B/6

zagospodarowanie przestrzenne:

mgr inż. arch. Mirosław Śmietanka - główny
projektant uprawn. urb. Nr 1696/02,
mgr inż. arch. Anna Śmietanka

ochrona środowiska:

mgr Agnieszka Kurpińska
mgr Zofia Nagajewska

komunikacja i infrastruktura techniczna:

mgr inż. Tomasz Gołębiowski

opracowanie graficzne:

mgr inż. arch. Anna Śmietanka
mgr inż. arch. Mirosław Śmietanka

ZESPÓŁ AUTORSKI zmiany Studium:

zagospodarowanie przestrzenne:

mgr inż. arch. Mirosław Śmietanka - główny
projektant uprawn. urb. Nr 1696/02,
mgr inż. arch. Anna Śmietanka

ochrona środowiska:

mgr inż. Magdalena Zabielska

Spis treści:

	strony
WSTĘP	
1. Podstawa prawna	5
2. Przedmiot i cel opracowania.....	6
3. Zagadnienia zawarte w studium, forma opracowania.....	6
4. Położenie geograficzne i ogólna charakterystyka	6
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BARANÓW	9
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA TERENU I BIEŻĄCA POLITYKA PLANISTYCZNA	9
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	11
2.1 Struktura funkcjonalno – przestrzenna.....	
2.2 Demografia podstawowe dane o ludności.....	
2.3. Rynek pracy.....	
2.3.1 Zatrudnienie.....	
2.3.2 Bezrobocie.....	
2.3.3 Ochrona zdrowia.....	
2.3.4 Oświata i wychowanie.....	
2.3.5 Kultura.....	
2.3.6 Sport i rekreacja.....	
2.3.7 Gospodarka mieszkaniowa.....	
2.4. Rolnictwo.....	
2.5. Leśnictwo.....	
2.6 Gospodarka rybacka.....	
2.7 Działalność gospodarcza.....	
2.8 Turystyka.....	
2.8.1 Zabytki architektury.....	
2.8.2 Ścieżki piesze, rowerowe, szlaki samochodowe.....	
2.8.3 Przyroda.....	
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	25
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA	25
4.1 Fizjografia i rzeźba terenu.....	
4.2 Klimat.....	
4.3 Budowa geologiczna, geomorfologia.....	
4.4 Zasoby wodne.....	
4.5 Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej	
4.5.1 Charakterystyka przyrodnicza.....	
4.5.2 Gleboznawcza klasyfikacja użytków rolnych.....	
4.5.3 Kompleksy przydatności rolniczej gleb.....	
4.5.4 Degradacja gleb i zagrożenie erozją.....	
4.6 Szata roślinna i świat zwierzęcy	
4.7 Regionalizacja geobotaniczna.....	
4.8 Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej	
4.9 Zbiorowiska nieleśne.....	
4.10 Ochrona przyrody.....	
4.10.1 Obszar Natura 2000	
4.10.2 Użytek ekologiczny	
4.10.3 Pomniki przyrody.....	

4.10.4	Ochrona gatunkowa fauny i flory.....	
4.11	Pozostałe elementy ochrony środowiska	
4.11.1	Lasy i grunty leśne.....	
4.11.2	Ochrona glebowych.....	
4.11.3	Zieleń urządzona.....	
4.11.4	Ochrona wód powierzchniowych.....	
4.11.5	Ochrona krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.....	
5.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	37
5.1	Historia.....	
5.2	Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz zabytków.....	
5.3	Stanowiska archeologiczne.....	
5.4	Wykaz obiektów zabytków.....	
5.4.1	Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków	
5.4.2	Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków.....	
5.4.3	Zabytki w gminnej ewidencji zabytków.....	
6.	REKOMENDACJE I WNIOSEK ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	51
7.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA	52
8.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROZEŃ BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	53
8.1	Zagrożenie powodziowe.....	
8.2	Zagrożenie występowaniem ruchów masowych.....	
8.3	Zagrożenia akustyczne.....	
8.4	Zanieczyszczenia powietrza.....	
8.5	Ochrona przeciwpożarowa.....	
9.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	56
10.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	57
11.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	58
11.1	Ograniczenia użytkowania terenu związane z infrastrukturą techniczną.....	
11.1.1	Komunikacja – strefa uciążliwości akustycznej od dróg.....	
11.1.2	Tereny położone w strefie ochronnej od odwiertów, gazociągów wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjno-pomiarowych.....	
11.1.3	Tereny położone w strefie uciążliwości od linii i urządzeń elektroenergetycznych – zagrożenie elektromagnetycznymi.....	
11.1.4	Cmentarze – strefa ochrony sanitarnej.....	
11.1.5	Pozostałe obiekty.....	
12.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH	60
13.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH, UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA I TERENÓW GÓRNICZYCH	60
13.1	Złóża kopalin.....	
13.2	Wody podziemne.....	
14.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	63

14.1	Komunikacja	
14.1.1	Drogi publiczne.....	
14.1.2	Drogi dojazdowe do gruntów rolnych.....	
14.1.3	Linie kolejowe.....	
14.1.4	Komunikacja samochodowa	
14.2	Zaopatrzenie w wodę, sieć wodociągowa.....	
14.3	Sieć kanalizacyjna.....	
14.4	Sieć gazowa.....	
14.5	Elektroenergetyka.....	
14.6	Ciepłownictwo.....	
14.7	Telekomunikacja i łączność.....	
14.8	Gospodarka odpadami.....	
14.9	Melioracje i urządzenia wodne	
15.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	68
16.	WARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	69
17.	DETERMINANTY ROZWOJU GMINY.....	70

WSTĘP

1. Podstawa prawna

Podstawę sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranów stanowi Uchwała Rady Gminy Baranów Nr XXXIV/178/2016 z dnia 29 listopada 2016 roku o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów w granicach administracyjnych. Projekt studium jest realizacją tej uchwały.

Podstawę sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranów stanowi Uchwała Rady Gminy Baranów Nr XVI/116/2020 z dnia 21 lutego 2020 roku o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów w granicach określonych w uchwale. Projekt zmiany studium jest realizacją tej uchwały.

Podstawę sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranów stanowi Uchwała Rady Gminy Baranów Nr XXV/205/2021 z dnia 28 kwietnia 2021 roku, uchwała nr XXVI/215/2021 z dnia 24 czerwca 2021 r. o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów w granicach określonych w uchwale. Projekt zmiany studium jest realizacją tych uchwał.

Zmiany wyróżniono *pochyłą kursywą*, informacje nieaktualne przekreślono „~~przekreślono~~”.

Podstawę prawną sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią: art. 7. ust.1. i art. 18. ust.2. pkt 5. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zmianami), art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zmianami).

2. Przedmiot i cel opracowania

Podstawowymi zadaniami opracowywanego studium są:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem;
- sformułowanie kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowych zasad polityki przestrzennej i zasad ochrony interesu publicznego;
- stworzenie podstaw do koordynacji sporządzania planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planów miejscowych;
- promocja gminy; studium może być częścią strategii informacyjnej gminy zorientowanej na promocję gminy;

3. Zagadnienia zawarte w studium, forma opracowania

Na zawartość merytoryczną *zmiany* studium składają się:

- uwarunkowania rozwoju - diagnoza stanu istniejącego;

- kierunki zagospodarowania przestrzennego - polityka przestrzenna gminy;

Dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranów”, jako załącznik do uchwały Rady Gminy w Baranowie, zawiera:

Część tekstowa, obejmująca:

- Uwarunkowania rozwoju (część I),
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego (część II).

Część graficzna, obejmująca:

- Uwarunkowania rozwoju mapa w skali 1:10 000,
- Kierunki rozwoju mapa w skali 1: 10 000.

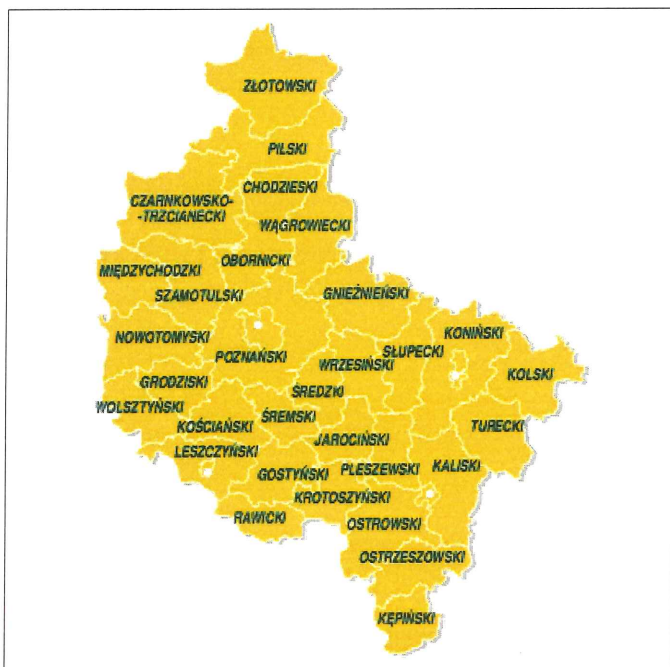
4. Położenie geograficzne i ogólna charakterystyka Gminy Baranów.

Gmina Baranów położona jest w południowej części województwa wielkopolskiego. Gmina Baranów leży w powiecie kępińskim i bezpośrednio sąsiaduje z gminami: Bralin, Kępno, Łęka Opatowska, Rychtal, Trzcينica i Wieruszów.

Rysunek 1. Gminy - Powiat kępiński

Gmina Baranów położona na pograniczu południowo-wschodniej części Niziny Wielkopolskiej i Niziny Śląskiej. Gmina leży na obszarze Wysoczyzny Wieruszowskiej na wysokości 165-220 m n.p.m., jest częścią makroregionu Nizina Południowowielkopolska. Cały obszar gminy usytuowany jest w dorzeczu rzeki Prosnę.

Rysunek 2. Podział administracyjny Województwa Wielkopolskiego

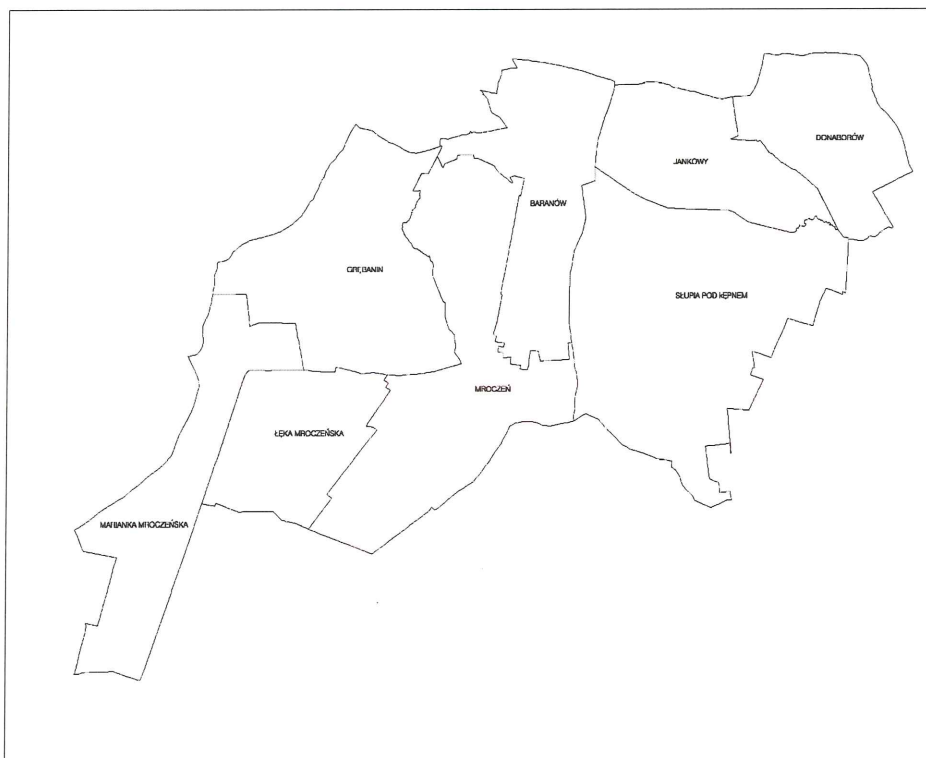
Głównymi elementami sieci komunikacyjnej są:

- linia kolejowa nr Poznań -Katowice – dwutorowa zelektryfikowana
- droga krajowa nr 11 Poznań-Kępno-Bytom
- droga krajowa nr 39 Baranów-Łagiewniki
- droga powiatowa nr 5704P Baranów-Donaborów
- droga powiatowa nr 5703P Jankowy-Słupia pod Kępem
- droga powiatowa nr 5701P Donaborów-Świba-Opatów
- droga powiatowa nr 5693P Mroczeń-Joanka-Słupia pod Kępem
- droga powiatowa nr 5681P Mroczeń-Grębanin-Ślizów
- droga powiatowa nr 5680P Mroczeń-Żurawiniec-Nowa Wieś Ks.
- **Powierzchnia:** 7441 ha ,
- **Liczba ludności:** 7909 mieszkańców ;
 - średnia gęstość zaludnienia: 107 mieszkańców/km²;
 - liczba miejscowości: 18 miejscowości wiejskich; liczba sołectw: 11.

Tab. 1. Sieć osadnicza gminy Baranów.

L.p.	Sołectwa	Miejscowość
1	Baranów	Albertów Baranów Lisiny
2	Donaborów	Donaborów
3	Grębanin	Grębanin Grębanin Kolonia Pierwsza Grębanin Kolonia Pierwsza Lipka
4	Jankowy	Jankowy
5	Joanka	Joanka
6	Łęka Mroczeńska	Łęka Mroczeńska
7	Marianka Mroczeńska	Marianka Mroczeńska

8	Mroczeń	Feliksów Mroczeń
9	Słupia pod Kępem	Młynarka Słupia pod Kępem
10	Żurawiniec	Justynka Żurawiniec

Rysunek 3. Podział geodezyjny gminy Baranów

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BARANÓW

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA TERENU I BIEŻĄCA POLITYKA PLANISTYCZNA

Dokumentem, który określa przeznaczenie terenu, a jednocześnie stanowi podstawę formalno – prawną prowadzenia gospodarki przestrzennej jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp) obowiązujące :

Plany miejscowe obowiązujące w poszczególnych miejscowościach:

Baranów

- Uchwała Nr XXIV/129/2004 z dnia 20 grudnia 2004 r.,
- Uchwała Nr XII/86/2008 z dnia 03 marca 2008r.
- Uchwała Nr XXXIV/225/2010 z dnia 23 kwietnia 2010r.
- Uchwała Nr XXVII/189/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.
- Uchwała Nr V/29/2015 z dnia 18 lutego 2015 r. (uchwała obejmuje również fragment wsi Mroczeń),
- Uchwała Nr XXVI/142/2016 z dnia 15 lipca 2016 r.,
- Uchwała Nr LIV/282/2018 z dnia 7 lutego 2018r.,

- Uchwała Nr LXI/320/2018 z dnia 02 października 2018 r.,
- *Uchwała Nr XXXII/261/2022 z dnia 04 marca 2022 r.,*

Jankowy

- Uchwała Nr XX/130/2012 z dnia 14 maja 2012r.,
- Uchwała Nr LXI/322/2018 z dnia 02 października 2018 r.,
- Uchwała Nr XVII/131/2020 z dnia 7 kwietnia 2020 r.,

Donaborów

- Uchwała Nr XX/129/2012 z dnia 14 maja 2012 r.
- Uchwała Nr VIII/49/2015 z dnia 21 maja 2015 r.,
- Uchwała Nr II/19/2018 z dnia 17 grudnia 2018 r.,

Słupia pod Kępem

- Uchwała Nr XIX/121/2012 z dnia 30 marca 2012r.,
- Uchwała Nr LXI/324/2018 z dnia 02 października 2018 r.,
- Uchwała Nr XVII/130/2020 z dnia 7 kwietnia 2020 r.,
- *Uchwała Nr XXV/II/229/2021 z dnia 14 września 2021 r.*

Grębanin

- Uchwała Nr VII/49/2011 z dnia 29 czerwca 2011 roku.
- Uchwała Nr LXI/321/2018 z dnia 2 października 2018 r.,
- Uchwała Nr XVII/129/2020 z dnia 7 kwietnia 2020 r.,

Mroczeń, Łęka Mroczeńska, Marianka Mroczeńska, Żurawiniec

- Uchwała Nr LXI/323/2018 z dnia 02 października 2018 r.,
- *Uchwała Nr XXXI/284/2022 z dnia 12 maja 2022 r.,*

~~Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów zostało zatwierdzone Uchwałą Rady Gminy w Baranowie Nr XIV/91/99 z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów. Wprowadzono zmiany:~~

- ~~Uchwała Rady Gminy w Baranowie Nr XV/101/2008 z dnia 26 czerwca 2008 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej wsi: Donaborów, Jankowy, Słupia p. Kępem oraz fragmentu wsi Baranów,~~
- ~~Uchwała Rady Gminy w Baranowie XIX/132/2008 z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie zmiany studium w części dotyczącej wsi sołeckich Baranów, Mroczeń, Joanka, Łęka Mroczeńska, Grębanin, Żurawiniec, Marianka Mroczeńska,~~
- ~~Uchwała Rady Gminy Baranów Nr XXXI/196/2009 z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie zmiany studium w części dotyczącej wsi sołeckich Baranów, Mroczeń, Joanka, Łęka Mroczeńska, Grębanin, Żurawiniec, Marianka Mroczeńska,~~
- ~~Uchwała Rady Gminy Baranów Nr VIII/48/2015 z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie zmiany studium w części dotyczącej wsi Donaborów dla działek nr 454, 455, 343/1 oraz części działek nr 429, 649 obręb Donaborów.~~

Na podstawie uchwały Rady Gminy w Baranowie Nr XXVI/141/2016 z dnia 15 lipca 2016 roku w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów wskazuje się potrzebę przystąpienia do opracowania nowego studium zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Studium należy opracować zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Za opracowaniem nowego studium przemawia również potrzeba uwzględnienia nowych wniosków złożonych do planów i studium. Przy opracowaniu propozycji wstępnego wieloletniego programu sporządzania planów miejscowych dla gminy Baranów wzięto pod uwagę dotychczasowy sposób prowadzenia zmian planistycznych w gminie. Na lata 2017 – 2018 przewidziano opracowanie nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów. Następnie przewidziano zmiany planów miejscowych z dostosowaniem zapisów do „nowego studium” dla miejscowości o znacznym ruchu inwestycyjnym i dużych niezgodnościach aktualnych planów z oczekiwaniami mieszkańców.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów zostało zatwierdzone Uchwałą Rady Gminy Baranów nr LVII/299/2018 z dnia 8 maja 2018 r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów. Wprowadzono zmiany:

- Uchwała Rady Gminy Baranów nr XXVI/215/2021 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

2.1. Struktura funkcjonalno – przestrzenna.

Wieś Baranów jest siedzibą władz gminy. Na terenie gminy występują zarówno usługi podstawowe, służące głównie mieszkańcom gminy (z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, kultury, administracji, handlu, gastronomii, rzemiosła, sportu).

Obiekty usługowe tzw. ponadpodstawowe (handel, gastronomia, kultura) zlokalizowane są głównie w sąsiednim Kępnie.

Funkcje gminy:

- mieszkalnictwo z towarzyszącymi usługami;
- usługi handlu, zdrowia, kultury, oświaty i sportu, administracji;
- rekreacja i wypoczynek.

Funkcje uzupełniające:

- rzemiosło;
- produkcja;
- rolnictwo.

Obszar wiejski to przede wszystkim produkcja pozarolnicza i rolnicza. W miejscowościach Baranów, Jankowy, Donaborów, Gębanin, Mroczeń, Łęka Mroczeńska zlokalizowane są duże zakłady produkcyjne branży meblarskiej. Na podstawie struktury użytkowania gruntów miejscowości w gminie można zaliczyć jako:

- wybitnie rolny (obręby: Żurawiniec, Marianka Mroczeńska, Joanka),
- rolny z udziałem lasów (obręb Marianka Mroczeńska, Słupia pod Kępem część południowa obrębu),
- rolny z udziałem działalności pozarolniczych (obręby: Baranów, Jankowy, Donaborów, Gębanin, Mroczeń, Łęka Mroczeńska).

Tabela 2. Struktura użytkowania terenu

Wyszczególnienie	Gmina Baranów	
	ha	%
Powierzchnia ogólna	7441	100,0
Użytki rolne razem	6086	81,79
Lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione	878,19	11,80
Wody	19	0,25
Grunty zabudowane i zurbanizowane	373	5,01
Nieużytki	61	0,81

Źródło: Bank Danych Regionalnych

2.2. Demografia podstawowe dane o ludności.

Gęstość zaludnienia : 107 osób/km²

Kobiety na 100 mężczyzn: 100

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %): 1,5

Przyrost naturalny: 7

Przyrost naturalny na 1000 ludności: - 1,75

Saldo migracji: 5

Tabela nr 3. Liczba ludności (lata 2000-2019) – dane GUS

Liczba ludności	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	7213	7267	7327	7352	7425	7502	7498	7523	7556	7595	7740	7760	7764	7798	7793	7815	7909	7948	7971	7987

Tabela nr 4. Przyrost naturalny (lata 2002-2019) – dane GUS

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
18	38	18	34	31	7	30	36	44	25	21	36	15	11	34	16	4	7

Tabela nr 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności (lata 2002-2019) – dane GUS

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019

2,45	5,13	2,43	4,54	4,11	0,93	3,95	4,71	5,72	3,23	2,70	4,63	1,92	1,41	4,34	4,04	1,00	1,75
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Tabela 6. Procesy migracyjne mieszkańców gminy Baranów

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zameldowania ogółem	108	80	86	78	86	0	117	64	82	93
wymeldowania ogółem	68	85	87	84	89	0	74	70	76	88
saldo migracji	40	-5	-1	-6	-3	0	43	-6	6	5

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tabela 7. Ludność gminy Baranów (stan na 2015r.)

l.p.	obręb	Ludność ogółem	Udział w ludności gminy [%]
1	Baranów	853	10,91
2	Baranów osiedle	1182	15,12
2	Donaborów	498	6,37
3	Grębanin	826	10,56
4	Jankowy	550	7,03
5	Joanka	287	3,67
6	Łęka Mroczeńska	522	6,67
7	Marianka Mroczeńska	173	2,21
8	Mroczeń	1249	15,98
9	Słupia pod Kępem	1423	18,20
10	Żurawiniec	262	3,35
	Gmina ogółem	7815	100,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Miejscowością o największym zaludnieniu jest Słupia pod Kępem. Z pozostałych obszarów do najliczniej zamieszkałych należą: Mroczeń, Baranów Osiedle, Baranów, Grębanin. Najmniej osób zamieszkuje miejscowość Mariankę Mroczeńską.

Ludność w wieku produkcyjnym (18 - 65 lat) stanowi 63,28% ogółu mieszkańców gminy a w wieku emerytalnym (mężczyźni powyżej 65 lat i kobiety powyżej 60 lat) – 15,61%. Dzieci i młodzież do lat 17 stanowią pozostałe 21,11% ludności gminy.

2.3. Rynek pracy

2.3.1. Zatrudnienie

Spośród mieszkańców obszaru wiejskiego gminy, dla 6,2% ogółu działalność rolnicza jest podstawowym źródłem dochodu. Do tej grupy należą osoby prowadzące gospodarstwa rolne oraz członkowie ich rodzin, będący na ich utrzymaniu. Pozostała część ludności wiejskiej utrzymuje się z działalności w sektorach pozarolniczych i rolniczym.

2.3.2 Bezrobocie

Tabela 8. Bezrobotni zarejestrowani wg płci

	2016	2019
ogółem	76	68
Mężczyźni	26	21
Kobiety	50	47

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tabela 9. Stopa bezrobocia w gminie Baranów w latach 2013- 2019.

Bezrobotni zarejestrowani	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	162	100	85	76	56	67	68
Mężczyźni	55	33	27	26	20	22	21
Kobiety	107	67	58	50	36	45	47
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]							
Ogółem	3,2	2,0	1,7	1,5	1,1	1,3	1,4
Mężczyźni	2,0	1,2	1,0	1,0	0,7	0,8	0,8
Kobiety	4,6	2,9	2,5	2,1	1,5	1,9	2,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych

2.3.3. Ochrona zdrowia

Opiekę zdrowotną na terenie gminy tworzą:

- indywidualne praktyki lekarskie w Mroczeniu i Słupi pod Kępem,
- Oddział Leczniczo – Rehabilitacyjny w Grębaninie z uwzględnieniem potrzeb opieki długoterminowej,

Ponadto funkcjonują 2 apteki w miejscowościach Mroczeń, Słupia pod Kępem, osiedle Murator oraz punkt apteczny

Na terenie powiatu kępińskiego funkcjonuje 19 przychodni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej zlokalizowanych poza terenem gminy Baranów.

W Kępnie znajduje się Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z pogotowiem ratunkowym i Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym. W ramach SPZOZ funkcjonuje 9 oddziałów szpitalnych oddział noworodkowy, oddział nefrologiczny, oddział leczniczo-rehabilitacyjny, oddział anestezjologii i intensywnej terapii, oddział dziecięcy, oddział położniczo-ginekologiczny, oddział chirurgiczny, oddział wewnętrzny oraz szpitalny oddział ratunkowy.

2.3.4. Oświata i wychowanie

Sieć placówek edukacyjnych w gminie tworzą:

- Szkoły podstawowe i przedszkola (zespół szkół) w Baranowie, Donaborowie, Słupi pod Kępem, Łęce Mroczeńskiej,
- Szkoła podstawowa w Grębaninie
- Szkoła podstawowa w Mroczeniu (byłe gimnazjum),
- Zespół Szkół Specjalnych w Słupi pod Kępem.

Obecnie trwają prace przy budowie nowego Zespół Szkół w Baranowie z salą widowiskowo-sportową.

Przy Zespole Szkół w Łęce Mroczeńskiej, Donaborowie, Słupi pod Kępem oraz gimnazjum w Mroczeniu znajdują się sale gimnastyczne.

Zespół Szkół Specjalnych powstał z przekształcenia Szkoły Podstawowej (specjalnej). Jako szkoła istnieje od 1978 r. Jest to jedyna placówka szkolnictwa specjalnego w powiecie kępińskim. W skład Zespołu wchodzi:

- szkoła podstawowa specjalna dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi w cyklu sześcioletnim,
- gimnazjum specjalne dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi w cyklu trzy letnim,
- ponadgimnazjalna szkoła specjalna przysposabiająca do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi w cyklu trzy letnim.
- Zespół Szkół jest wyposażony w salę gimnastyczną i kryty basen.

Tabela 10. Edukacja

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Żłobki, kluby dziecięce	-----	-----	1	1	1
Miejsca w żłóbkach			49	49	48
Placówki wychowania przedszkolnego	4	4	4	4	4
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym	332	347	322	370	393
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,3	1,39	1,21	1,31	
Szkoły podstawowe bez specjalnych	5	5	5	5	5
Uczniowie szkół podstawowych	480	463	475	507	450
Szkoły gimnazjalne bez specjalnych	1	1	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	36	35	40	33	40

Źródło: Bank Danych Regionalnych

2.3.5. Kultura

W rozwoju życia kulturalnego gminy największą rolę odgrywają świetlice wiejskie. Oprócz wydarzeń kulturalnych w salach świetlic odbywają się liczne konferencje, sympozja, spotkania. W ramach jego działalności odbywają się różne zajęcia oraz konkursy plastyczne, muzyczne, fotograficzne i taneczne. Władze Baranowa we współpracy z sołectwami organizują ciekawy i bogaty repertuar kulturalny dla dzieci i dorosłych mieszkańców (koncert zespołów, artystów, grup teatralnych, spotkań z autorami).

Na terenie gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna im. Feliksa hrabiego Wężyka w Baranowie z filiami bibliotecznymi w Mroczeniu i Słupi pod Kępem. Biblioteka Publiczna, prowadzi bogatą działalność w sferze kultury, zaprasza pisarzy, autorów, ludzi kultury, jest instytucją działającą na rzecz popularyzacji czytelnictwa w gminie. Biblioteka Publiczna w Baranowie wraz z filiami w prowadzi szeroko pojętą działalność kulturalną i oświatową. Działania te mają formę lekcji bibliotecznych, prelekcji, odczytów, konkursów oraz spotkań z ciekawymi ludźmi świata literackiego.

2.3.6. Sport i rekreacja

Obiekty sportowe:

- kompleks boisk sportowych ze sztuczną murawą wraz z zabudowaniami „Orlik” w Baranowie,
- hala sportowa w Łęce Mroczeńskiej (prywatna),
- hala sportowa i pływalnia kryta przy Zespole Szkół Specjalnych,
- hala sportowa w Mroczeniu (przy gimnazjum),

- sale gimnastyczne w Łęce Mroczeńskiej, Donaborowie, Słupi pod Kępem (przy Zespole Szkół),
- 6 boisk sportowych: Mroczeń – boisko piłkarskie (500 miejsc na trybunach, szatnia, natryski); Słupia – boisko piłkarskie (miejsca stojące); Grębanin – boisko piłkarskie (300 miejsc na trybunach, szatnia, natryski); Baranów, Donaborów, Żurawiniec, Łęka Mroczeńska – boiska piłkarskie (miejsca stojące),
- wielofunkcyjne boisko sportowe z nawierzchnią syntetyczną – Baranów, os. Murator,
- 3 boiska szkolne: Jankowy, Mroczeń, Łęka Mroczeńska,
- 1 kort tenisowy w Słupi p. Kępem.

W budowie sala widowiskowo sportowa przy Zespole Szkół w Baranowie.

Większość wsi posiada place zabaw dla dzieci, niektóre z istniejących wymagają doposażenia i modernizacji.

2.3.7. Gospodarka mieszkaniowa

Średnia powierzchnia mieszkaniowa wynosi 111,0m² powierzchni użytkowej, ale na jedno mieszkanie przypada 3,71 osób.

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Budynki mieszkalne	1754	1786	1817	1839	1862	1905	1963
Mieszkania	2089	2122	2170	-	2217	2261	-
Mieszkania wyposażone w wodociąg	98,4%	98,4%	98,4%	-	98,5	98,5	-
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	110,5	111,1	111,1	-	111,9	112,4	-
Liczba lokali z socjalnych	-	-	2	-	4	3	-

Tabela 12. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych.

Lata	2016
wodociąg	96,5%
kanalizacja	60,2%

Tabela 13. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności.

Lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015
wodociąg	92,8%	93,0%	93,1%	93,3%	96,7%	96,7%
kanalizacja	34,5%	43,8%	44,3%	44,6%	68,2%	68,3%
gaz	15,3%	15,8%	15,2%	15,5%	15,3%	16,2%

2.4. Rolnictwo

Głównym właścicielem użytków rolnych na terenie gminy są gospodarstwa indywidualne, w których posiadaniu jest 88,7 % użytków. Spory udział we własności użytków rolnych ma Skarb Państwa reprezentowany przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Tabela 14. Struktura użytków rolnych 2014 r.

Wyszczególnienie	Gmina Baranów	
	ha	%
Użytki rolne razem	6086	81,79
grunty orne	4935	66,32
sady	17	0,22
łąki	487	6,54
pastwiska	434	5,83

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tabela 15. Udział gruntów rolnych w poszczególnych klasach bonitacyjnych.

Grunty orne	
Klasa	%
I	-
II	-
III a	6,0
III B	10,0
IV a	13,0
IV b	9,0
V	33,0
VI	27,0
VI RZ	2,0

Źródło: Zasobność i zanieczyszczenie gleb Wielkopolski.

Jak wynika z powyższej tabeli największe powierzchnie (60%) zajmują grunty orne w V, VI klasach bonitacyjnych. Świadczy to o małej przydatności rolniczej gruntów rolnych do prowadzenia intensywnej gospodarki uprawowej. Z powodów słabych gleb plony podstawowych roślin uzyskiwane w gminie są średnio 20-40% niższe od średnich województwa. Jedynie w przypadku zboża mniej wymagającego jakim jest żyto – średnie plony w gminie niewiele odbiegają od średnich województwa.

Główną przyczyną zaorywania użytków zielonych jest spadek hodowli i liczby zwierząt w gospodarstwach rolnych (w szczególności bydła).

Dużo gruntów jest odłogowanych oraz gruntów na których prowadzi się zalesienia. Głównym powodem występowania odłogowania gruntów są planowane i obecnie prowadzone działania inwestycyjne, związane z nierolniczym zagospodarowaniem obszarów (grunty pod inwestycje). Niejednokrotnie przyczyną takiego zjawiska jest również występowanie niekorzystnych warunków produkcji rolniczej spowodowanych niską jakością gleb, jak i niską opłacalnością produkcji.

2.5. Leśnictwo

Tabela 16. Powierzchnia gruntów leśnych

lata	las ogółem (ha)	Lesistość %	grunty leśne publiczne ogółem (ha)	grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (ha)	grunty leśne prywatne (ha)
2010	885,8	11,7	759,8	528,1	126,0
2011	886,8	11,7	759,8	528,1	127,0
2012	885,8	1,7	759,8	528,1	126,0
2013	885,62	11,7	759,62	528,05	126,0
2014	885,21	11,7	758,21	528,05	127,0
2015	899,19	11,8	758,19	528,05	141,0
2016	878,19	11,6	758,19	528,05	120,0

Tereny leśne zajmują zaledwie 11,6 % powierzchni gminy, a tym samym daleko odbiegają od lesistości Polski (ok. 40%). Nieliczne zwarte kompleksy leśne występują w południowej i wschodniej części gminy.

Największym udziałem lasów i zadrzewień w ogólnej powierzchni charakteryzują się obręby: Marianka Mroczeńska, Słupia pod Kępem, Donaborów. Zróżnicowana struktura litologiczna oraz warunki gruntowo-wodne ukształtowały kilka typów siedliskowych lasów występujących na terenie gminy. Wśród nich dominują siedliska borowe: bór suchy (największa zwarta powierzchnia w południowo- części gminy), bór mieszany świeży, bór świeży i bór mieszany wilgotny. Miejscami występuje las mieszany świeży i las mieszany wilgotny.

Gatunkiem najczęściej spotykanym w lasach jest sosna. Występuje ona zwłaszcza na przepuszczalnym, piaszczysto-żwirowym podłożu. Wśród tej sosnowej monokultury występują enklawy lasów liściastych, w skład których wchodzi dąb, olsza, brzoza i buk. W obecnym wprowadzaniu nowych nasadzeń dąży się do sukcesywnej przebudowy składu gatunkowego lasów, poprzez preferowanie gatunków drzew liściastych.

Cały obszar Nadleśnictwa Syców znajduje się w I strefie słabych uszkodzeń na skutek emisji przemysłowych. Narastające szkodliwe oddziaływanie zanieczyszczonego przez pyły i gazy powietrza a także długookresowe niedobory wilgoci mają negatywny wpływ na stan zdrowotny drzewostanów. Bezpośrednim tego następstwem jest obniżenie ich odporności biologicznej.

Użytkowanie rębne ma ograniczony zakres i ma charakter głównie zrębów sanitarnych. Przyjęty w planie wiek rębności dla drzewostanów w obrębie Baranowa to:

- 140 lat dla dębu i jesionu
- 120 lat dla buka
- 100 lat dla sosny i modrzewia
- oraz 80 lat dla pozostałych gatunków.

W ramach gospodarki leśnej prowadzone są tu również prace odnowieniowe (w rozmiarze uzależnionym od wielkości zrębów zupełnych), zalesieniowe, pielęgnacyjne oraz nasiennictwo. Bazą dla nasiennictwa są wyłączone drzewostany nasienne oraz gospodarcze drzewostany nasienne (znajdujące się na terenie nadleśnictwa Syców, ale poza obszarem opracowania).

2.6. Gospodarka rybacka

Na terenie gminy gospodarka rybacka prowadzona jest w niewielkich stawach hodowlanych zasilanych z wód gruntowych i cieków powierzchniowych. Zasilanie z cieków wpływa na stany i jakość tych wód, szczególnie w okresie spuszczenia wód ze stawów. Hodowane gatunki ryb to w 90% karp, pozostałe to: amur, tołpyga, szczupak, sandacz i sum.

2.7. Działalność gospodarcza

Tabela 17. Podmioty gospodarcze wg liczby pracowników w gminach powiatu kępińskiego w 2013 r.

Gmina Baranów	2013r
0-9	700
10-49	43
50-249	15
250-999	4

Pod względem liczby pracowników w przedsiębiorstwach, w gminie przeważają małe zakłady pracy, zatrudniające do 9 osób. Stanowią one 93,2% wszystkich podmiotów gospodarczych w powiecie. Następnie są zakłady o liczbie pracowników od 10 do 49 osób. Następnie bardzo duże przedsiębiorstwa zatrudniające od 250–999 pracowników.

Tabela 18. Segmentacja podmiotów gospodarczych w powiecie kępińskim ze względu na formę własności

Gmina Baranów	2013r
Publiczny	23
Prywatny	739

Gmina Baranów ma charakter rolniczy z dobrze rozwiniętym rzemiosłem. Szczególną rolę odgrywa przemysł meblarski.

Głównymi podmiotami gospodarczymi w gminie są:

- BENIX Fabryka Mebli w Mroczeniu,
- MIRJAN Przedsiębiorstwo Wielobranżowe w Łęce Mroczeńskiej
- DREWMIX Fabryka Mebli w Łęce Mroczeńskiej
- STOLARZ-LEMPERT Sp.j.PW w Marianie Mroczeńskiej
- DOLMAR Sp. j. P.P.H.U. w Donaborowie.
- ELMAR w Jankowy,
- DIG-NET w Mroczeniu.

2.8. Turystyka

Turystyka w gminie to odkrywanie dziedzictwa kulturowego tych ziem. Tereny sprzyjają uprawianiu turystyki rowerowej i pieszej w odkrywaniu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

2.8.1. Zabytki architektury.

Pałac Mańkowskich w Grębaninie – pałac znajduje się w parku, który pochodzi ze schyłku lat XIX stulecia. Jest murowany, piętrowy, neoklasycy z portykiem balkonowym. Od 1958r. znajduje się tu oddział rehabilitacyjny szpitala w Kępnie,

Pałac w Słupi pod Kępem – wybudowany w 1878 r. przez hrabiego Aleksandra Szembeka, juniora. Jest to budowla neoklasycystyczna, podpiwniczona, posiadająca ryzalit piętrowy z tympanonem. Do głównego wejścia prowadzą schody, zaś przed samym wejściem na dwóch kolumnach i dwóch filarach wznosi się balkon. Przez środek pałacu prowadzi korytarz. Wkrótce po wybudowaniu w 1893 r. w pałacu wybuchł pożar, podczas którego spłonęły m.in. cenne zabytki: listy królów polskich Jana Kazimierza i Michała Korybuta Wiśniowieckiego. Pałac częściowo przebudowano po 1945 r.

Dom tzw. „czerwona willa” w Grębaninie – dom pochodzi z końca XIX. W latach 1933–1939 mieszkał tu malarz Piotr Potworowski i odtąd Grębanin był odwiedzany przez malarzy. Wtedy to powstają m.in. litografie ilustrujące opowiadania Allana Edgara Poe’go stanowiące zupełny wyjątek w twórczości malarza w tym okresie. Kilka dzieł wykonanych w czasie pobytu w Grębaninie, znajduje się w muzeum kępińskim

Pałac Wężyków w Mroczeniu – pałac Feliksa Wężyka, posła na Sejm Pruski, późnoklasycystyczny, wybudowany w latach 1840–1850 w stylu klasycystycznym. Na uwagę zasługuje sposób rozwiązania fasady z wielkim czterokolumnowym portykiem, zwieńczonym trójkątnym tympanonem. Fasada ujęta jest po bokach potężnymi wieżami alkierzowymi. Wewnątrz, na wprost wejścia znajduje się salon, w którym zachowały się do dzisiaj elementy dekoracji sztukatorskiej. Wokół rozciąga się angielski park krajobrazowy. W pałacu mroczeńskim Feliks zgromadził ponad 10 tys. książek i roczników gazet. Wśród nich pierwsze wydanie „Reduty Ordonu” i „Ody do młodości” Adama Mickiewicza.

Budynki architektury sakralnej: Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja i św. Wawrzyńca w Baranowie, Kościół p.w. NPNMP w Grębaninie, Kościół pod wezwaniem św. Marcina w Donaborowie

2.8.2. Ścieżki piesze i rowerowe, samochodowe.

Szlak pieszy o kolorze żółtym. Przebieg szlaku: Jarocin – Pleszew – Gołuchów – Sobótka – Górzno – Szczury – Słaborowice – Czekanów – Bagatela – Trąba – Sadowie – Ostrów Wielkopolski – Wysocko Wielkie – Chynowa – Strzyżew – Kotłów – Mikstat – Komorów – Przedborów – Siedlików – Myje – Ostrzeszów – Królewskie – Malinów – Mikorzyn – Domanin PKP – Myjomice – Kliny – Kępno – Grębanin – Mroczeń – Laski – Laski Granice – Kuźnica Trzcńska – Janówka – Józefówka – Marianka Siemieńska – Siemianice – Podbolesławiec most na Prośnie (rzeka Proсна) – Bolesławiec – Gola. Długość szlaku: 66,7 km + 132,6 km + 8,9 km

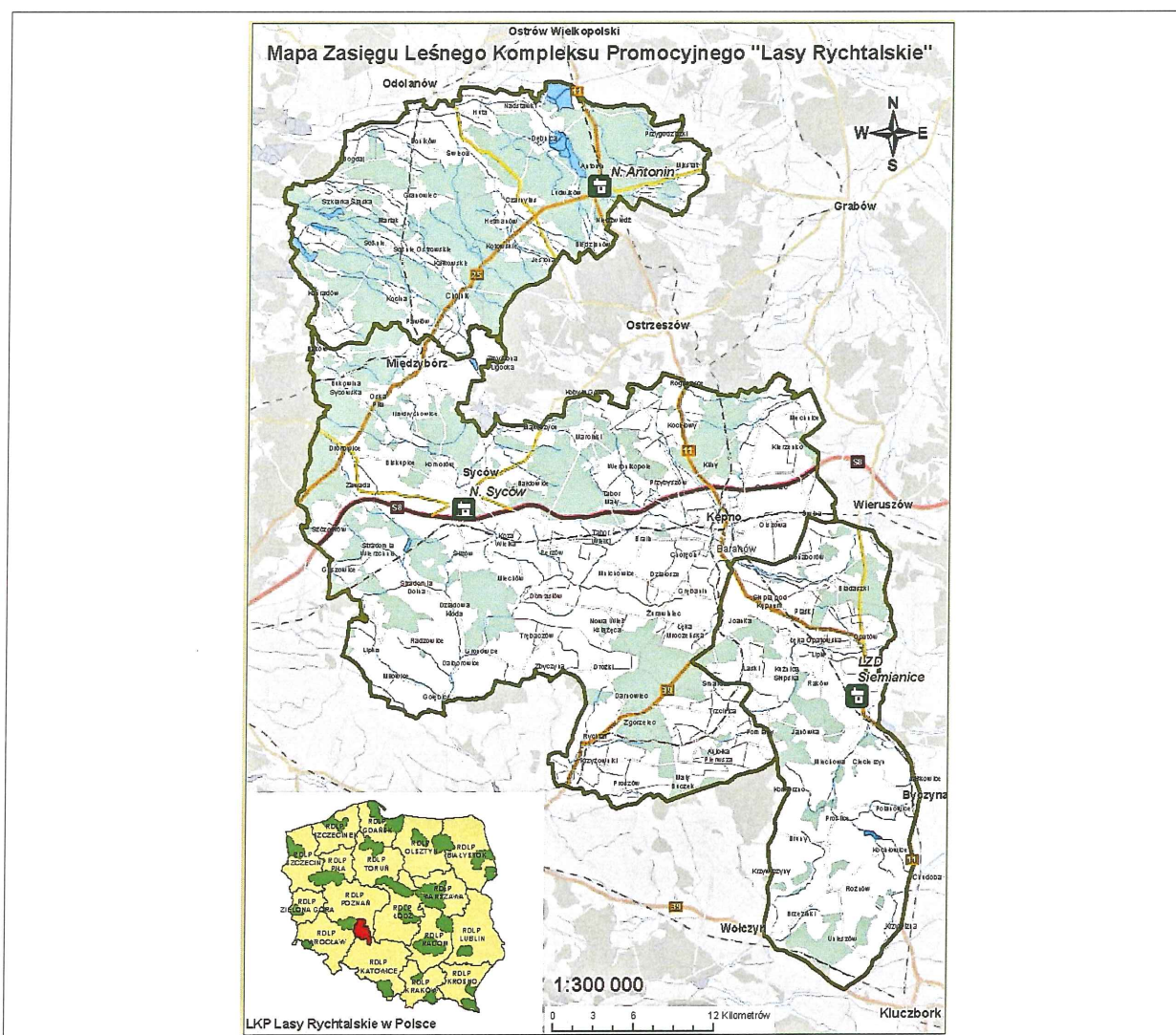
Niebieski szlak rowerowy Wrota Wielkopolski (PKE – 220n) Aby ułatwić wyprawę na trasie obszaru Wrót Wielkopolski szlak rowerowy został podzielony na pięć charakterystycznych części dla danego terenu. Przez teren gminy przebiega

- część I trasy rowerowej: szlak leśny – długość 28,1 km. Baranów Rynek – Grębanin – Mroczeń – Arboretum w Laskach – Nowa Wieś – Kuźnica Słupska – Rezerwat Stara Buczyna w Rakowie – Marianka Siemieńska – Siemianice LZD.
- część IV trasy rowerowej: szlak napoleoński – długość 15,6 km. Darnowiec – Gierczyce – Remiszówka – Łęka Mroczeńska – Grębanin Węzeł I.
- część V trasy rowerowej: szlak przy torach – długość 4,6 km. Grębanin Węzeł I – Lisiny – Baranów Rynek.

Samochodowy Szlak Turystyczny Południowej Wielkopolski. 49 tablic promujących najbardziej atrakcyjne zabytki, ciekawe elementy krajobrazów czy też inne atrakcje turystyczne Południowej Wielkopolski umieszczono wzdłuż drogi krajowej nr 11.

2.8.3. Przyroda

„Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Rychtałskie” na powierzchni 47 643 ha. Na terenie powiatu występuje znany coraz szerzej w kraju ekotyp sosny rychtałskiej. Utworzony 1 lipca 1996 roku objął swoim zasięgiem tereny nadleśnictw Antonin i Syców. Obszar na ogół równinny, jedynie miejscami pagórkowaty i pofalowany, szczególnie w pasie wzgórz Międzyborskich oraz Ostrzeszowskich (z najwyższym wzniesieniem Kobyla Góra – 284 m npm)

Rysunek. 4. .Kompleks „Lasy Rychtałskie”

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Pod pojęciem „ładu przestrzennego”, zgodnie z art. 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 293 ze zmianami), należy rozumieć *takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnić w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjnoestetyczne*. Ład przestrzenny w skali makro oznacza harmonijne zespalandie elementów środowiska przyrodniczego z antropogenną infrastrukturą. Inaczej mówiąc, jest to zgodna symbioza przyrodniczego otoczenia człowieka z wytworami cywilizacji. Pojęcie ładu przestrzennego dotyczy każdej skali działalności człowieka i wiąże się nierozdzielnie z procesami rozwoju struktur przestrzennych.

Zaburzenia ładu przestrzennego wywoływane dysproporcjami w zagospodarowaniu zaostrzają dodatkowo takie przyczyny jak przewlekła realizacja inwestycji, powszechna realizacja tzw. obiektów tymczasowych, a także brak poczucia ładu i porządku w świadomości społecznej oraz dyscypliny w działaniu.

Na szczególną uwagę zasługuje osiedle "Murator" w Baranowie – jedno z największych osiągnięć gminy Baranów. Na gruntach PGR Mianowice 27 ha gruntów rolnych V i VI klasy stworzono jednolitą koncepcję budowy osiedla mieszkaniowego z pełnym kompleksem usług. Stworzono osiedle łącznie z projektami domów, zaprojektowany przez projektanta z Gdańska arch. Pawła Wład Kowalskiego – laureata ogólnokrajowego konkursu na najlepszy tani i energooszczędny dom mieszkalny. Obecna realizacja osiedla jest kontynuacją w części modyfikowaną powstałej wówczas koncepcji.

Zabudowa jednorodzinna jest na ogół bardzo zróżnicowana pod względem formy architektonicznej budynków: od domów z dachami spadzistymi, poprzez tzw. „kostki” z lat 70-tych. Osiedla zabudowy mieszkaniowej wymagają poprawy stanu zagospodarowania np. poprzez wprowadzenie terenów zieleni i uporządkowanie części wspólnych. Ład przestrzenny jest to przede wszystkim porządek urbanistyczny, poczynając od małej architektury, poprzez estetykę pojedynczych budynków, ich zespołów, osiedla, wsi.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA

4.1 Fizjografia i rzeźba terenu

Pod względem geograficznym obszar ten stanowi pogranicze południowo - wschodniej części Niziny Wielkopolskiej i Niziny Śląskiej. Gmina leży w dorzeczu rzeki Prosnys, a jej główną osią hydrograficzną jest rzeka Niesób wraz z dopływami. Gmina Baranów położona jest w południowo - wschodniej części Niziny Południowowielkopolskiej na pograniczu z Niziną Śląską. Leży w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej (Kondracki, 2001) położonej na wysokości 165 - 220 m n.p.m.

W obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej pod względem fizjograficznym wyróżnia się następujące mikroregiony: Wzgórza Mnichowicko-Trzcinińskie, Kotlinę Kępińską i Równinę Bolesławiecką. Wzgórza Mnichowicko-Trzcinińskie należą do wschodniego Okręgu Krainy Wzgórz Trzebnicko-Ostrzeszowskich, Kotlina Kępińska i Równina Bolesławiecka zaś do Krainy Północnych Wysoczyzn Brzeźnych Okręgu Kaliskiego. Północna część gminy w rejonie Baranowa należy do Kotliny Kępińskiej południowo-wschodnia do Równiny Bolesławieckiej, a południowo-zachodnia obejmuje fragment Wzgórz Mnichowicko-Trzcinińskich.

4.2. Klimat

Cechuje się stosunkowo wysoką temperaturą roczną powietrza (od +8,7 do +10,1 °C), krótkotrwałą zimą, wczesną wilgotną wiosną oraz ciepłym latem (średnia temperatura lipca +16,1-+20,2). Liczba dni pochmurnych wynosi około 130, pogodnych około 50–60, mroźnych 40–50 a z przymrozkami 110–120, czas zalegania pokrywy śnieżnej około 60 dni, a okres wegetacji trwa przeciętnie 210 do 215 dni. Suma opadów wynosi od 510 do 590 mm. Najwięcej opadów przypada na miesiące letnie VI-IX. Usłonecznienie wyrażone w godzinach wynosi od 1510–1720 h. Wiatry

więcej przeważnie z kierunków zachodnich 23% udziału, północno-zachodnich z udziałem 13%. Wiatry z pozostałych kierunków reprezentowane są w mniejszym zakresie. Okres bezwietrzny kształtuje się na poziomie 10% w skali roku. Średnie prędkości wiatru w m/s od 3,4–3,6.

4.3. Budowa geologiczna, geomorfologia

W budowie geologicznej gminy Baranów biorą udział osady czwartorzędowe i wcześniejszych epok geologicznych. (mapka geologiczno-gruntowa). Pod utworami kenozoicznymi występują iły triasu górnego. Stop ich zalega na rzędnych 110 – 100 m n.p.m. i wznosi się w kierunku wschodnim, by w rejonie m. Słupia – Albertów prawie osiągnąć powierzchnię terenu. W miejscowej cegielni są one przedmiotem eksploatacji. Formację trzeciorzędu reprezentują osady mioceny. Są to iły, piaski i mułki o łącznej miąższości do ok. 30 m (otwór Chojęcin). Na utworach trzeciorzędowych złożone są utwory czwartorzędu. W południowo-zachodniej części gminy przeważają utwory czołowo-morenowe spiętrzone glacytektonicznie. Są to piaski, żwiry oraz gliny i iły oznaczające się silną i częstą zmiennością litologiczną, gdyż występują przeważnie w formie łuskowej. Spotkać je można także w południowo-wschodniej części gminy na zachód od m. Słupia. Tylko między Mroczeniem a Słupią przykrywają je piaski i żwiry akumulacji wodnolodowcowej. Wzgórza te powstały w fazie postępu lodu starszej od stadiu warciańskiego.

W północnej części gminy obok wsi Jankowy i na północny-wschód od Baranowa występują pagóry ostańców wysoczyznowych. Są to fragmenty sandru warciańskiego zbudowanego z piasków, mułków i żwirów.

Inną budowę ma ostaniec na północny-wschód od wsi Donaborów, gdyż w jego centrum występuje glina zwałowa piaszczysta. Jest to fragment wysoczyzny morenowej przedwarciańskiej otoczonej osadami sandru warciańskiego.

W obrębie Kotliny Kępińskiej wyróżnić można dwie powierzchnie akumulacyjne. Starszą, wyższą zbudowaną z piasków i mułków, czasami ze żwirów, tworzy terasa plejstocenska. Na jej powierzchni występują niewielkie dolinki i zagłębienia terenu oraz formy wydymowe.

Niższą młodszą terasę holocenską stanowi dno doliny. Jest to płaska rozległa forma dolinna, często podmokła. Budują ją piaski, mułki, namuły organiczne oraz torfy.

Miąższość utworów czwartorzędowych uwarunkowana jest ukształtowaniem podłoża oraz morfologią terenu. W dolinie Niesobu i w rejonach wypiętrzeń podłoża (Słupia) miąższość czwartorzędu jest mała i wynosi od 2 - 3 m (cegelnia Albertów) do 20 - 30 m (Jankowy). Wzrasta w kierunku na zachód (Grębanin - 47 m) i południe (Łaski - 53 m).

4.4 Zasoby wodne

Przeważający obszar gminy położony jest w dorzeczu rzeki Prosny, jedynie południowo-zachodni skrawek gminy należy do zlewni rzeki Widawy.

Główną oś hydrograficzną obszaru gminy Baranów tworzy rzeka Niesób – lewy dopływ Prosny. Większość koryt cieków jest wąska. Na omawianym terenie znajduje się gęsta sieć rowów odwadniających w związku z czym podmokłości na omawianym obszarze są nieliczne i niewielkie. Jedynie tereny położone w dolinie Niesobu są podmokłe i w okresie dużych opadów występują podtopienia przyległych obszarów.

W zachodniej części gminy od miejscowości Grębanin do Marianki Mroczeńskiej biegnie fragment działu wodnego II rzędu, oddzielającego zlewnię Widawy od zlewni Warty. W terenie dosyć wyraźnie zaznaczają się również działki wodne IV rzędu, związane z systemem rzek Niesób i Jamica.

Prawym dopływem Niesobu na terenie gminy jest rzeka Jamica. Na odcinku ok. 7 km płynie ona równolegle do Niesobu w odległości zaledwie 300 m i łączy się z nim przy wschodniej granicy gminy. Głównym dopływem Janicy jest rów Mroczeń-Baranów o kierunku południkowym. W części północno-wschodniej terenu gminy do Niesobu dochodzi od północy rów Kierzno – Donaborów.

Na terenie gminy brak jest posterunków IMiGW dlatego charakterystykę hydrologiczną terenu można przedstawić jedynie na podstawie danych z obszarów przyległych. Najbliższy posterunek IMiGW znajduje się na rzece Niesób w Kuźnicy Skakawskiej. Cieki omawianego obszaru charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania z jednym maksimum przeważnie w marcu i jednym minimum w ciągu roku. Cieki tego obszaru odznaczają się zwykle szybkim przejściem od kulminacji do niżówek, które zwykle rozpoczynają się w czerwcu. Część drobnych cieków ma charakter okresowy.

Omawiany obszar cechuje się jednymi z najniższych opadów w Polsce i związanymi z tym najniższymi wartościami odpływów. Teren cechuje się ponadto małą zdolnością retencyjną.

Charakterystyczną cechą układu sieci rzecznej na przedmiotowym terenie jest jej znaczne przekształcenie przez człowieka. Dotyczy ono przede wszystkim regulacji biegu cieków, przebudową ich koryt, budową systemu rowów odwadniających i realizacją sztucznych zbiorników wodnych o małej powierzchni.

Na terenie gminy Baranów wyznaczono jednolite części wód płynących JCWP:

- Niesób do Dopływu z Krążkowych, kod ocenianej JCWP - RW60002318424
- Rów Kierzno-Donaborów, kod ocenianej JCWP - RW6000018428
- Niesób od Dopływu z Krążkowych do ujścia, kod ocenianej JCWP RW60001718429
- Pomianka, kod ocenianej JCWP RW600016184189

W roku 2020 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1475).

JCWP ~~rzeczna Czarna Widawa~~ RW600017136149 ~~obszar dorzecza Odry~~ Rów Kierzno-Donaborów RW6000018428

Ocena stanu za lata 2014 - 2020

Stan/potencjał ekologiczny – dobry

Stan chemiczny – dobry

Stan ogólny – dobry

JCWP - Niesób od Dopływu z Krążkowych do ujścia RW60001718429

Ocena stanu za lata 2014 - 2020

Stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany

Stan chemiczny – poniżej stanu dobrego

Stan ogólny – zły

JCWP Niesób do Dopływu z Krążkowych JCWP - RW60002318424

Ocena stanu za lata 2014 - 2020

Stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany

Stan chemiczny – poniżej stanu dobrego

Stan ogólny – zły

JCWP Pomianka JCWP RW600016184189
Ocena stanu za lata 2014 - 2020
Stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany
Stan chemiczny – poniżej stanu dobrego
Stan ogólny – zły

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) w podziale na 172 obszary:

- kod PLGW600081, numer 81,
- kod PLGW600096, numer 96.

Stan wód podziemnych

- JCWPd nr 81 – chemiczny – dobry, ilościowy- dobry (2020 r.)
- JCWPd nr 96 - chemiczny – dobry, ilościowy- dobry (2020 r.)

4.5. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

4.5.1. Charakterystyka przyrodnicza

Znaczne zróżnicowanie gleb na terenie gminy Baranów wynika bezpośrednio ze zróżnicowania litologicznego i geomorfologicznego podłoża oraz warunków wodno-klimatycznych. Zróżnicowanie przestrzenne gleb jest ściśle związane z typologią geomorfologiczną terenu. Jest ono spowodowane specyfiką litologiczną form rzeźby, wynikającą z ich genezy. Lepsze gleby III i IV klasy bonitacyjnej związane są z płatami glin w obrębie obszarów morenowych, które położone są w środkowej i zachodniej części gminy. Zdecydowanie słabsze gleby, które dominują na omawianym obszarze, związane są z powierzchniami sandrowymi, osadami fluwiogłacjalnymi i obszarami wysoczyzn morenowych, zbudowanymi głównie z przepuszczalnych piasków. Dominują tu gleby V, a nawet VI klasy. Dna rynien subglacjalnych są najczęściej zajmowane przez trwałe użytki zielone, najczęściej III- IV klasy bonitacji.

4.5.2 Gleboznawcza klasyfikacja użytków rolnych

Przeważają gleby V klasy bonitacyjnej stanowiąc 36 % użytków rolnych (w tym 33 % gruntów ornych i 75 % pastwisk trwałych). Gleby klasy VI i VI z stanowią 27 % użytków rolnych (większość to grunty orne). Gleby V i VI klasy występują na wysoczyznach plejstocénskich poza obszarami dolinnymi, jednak najczęściej spotyka się je na wododziałach.

Gleby klasy IV zajmują 24 % areálu użytków rolnych. Z ogólnego ich areálu 1481 ha aż 363 ha zajmują łąki i pastwiska trwałe. W obrębie gruntów ornych klasa ta stanowi 22 % a w sadach 40 %. Gleby IV klasy występują głównie w zachodniej części gminy. Najlepsze gleby występujące na terenie gminy to gleby III klasy bonitacyjnej w ilości tylko 96 ha z czego 11 ha zajmują trwałe łąki i pastwiska. Pozostałe użytkowane są jako grunty orne (16 %) i sady. Główne ich skupisko znajduje się w środkowej części gminy między Baranowem a wsią Piaski. W mniejszej ilości spotyka się je w zachodniej części gminy obok Grębanina i na południe od Mroczenia. W części północnej gminy gleby te występują w dwóch większych płatach obok wsi Jankowy. W dolinach rzecznych występują gleby V i VI klasy oraz rowu Mroczeń Baranów - klasy IV.

4.5.3 Kompleksy przydatności rolniczej gleb

Pod pojęciem kompleksów rolniczej przydatności gleb należy rozumieć zespoły gleb podobnie użytkowanych, o zbliżonych właściwościach rolniczych, na których wydają najlepsze plony określone grupy roślin uprawnych. W

oparciu o charakter i właściwości gleby, jej warunki agroklimatyczne, układ stosunków wodnych oraz rzeźbę terenu wyróżniono 14 kompleksów przydatności rolniczej na gruntach ornych (w tym 9 na terenach nizinnych i wyżynnych) oraz 3 kompleksy na użytkach zielonych. Na gruntach ornych w gminie Baranów występuje 8 rodzajów kompleksów przydatności (brak pszennego bardzo dobrego), a ich udział przedstawia się następująco:

- pszenne dobry (2) – 8,0% powierzchni gruntów ornych,
- pszenne wadliwy (3) – 0,0%,
- żytni bardzo dobry (4) – 13,0%,
- żytni dobry (5) – 13,0%,
- żytni słaby (6) – 35,0%,
- żytni bardzo słaby (7) – 30,0%,
- zbożowo – pastewny mocny (8) – 0,0%,
- zbożowo – pastewny słaby (9) – 1,0%.

Najwyższy odsetek wśród gruntów ornych zajmują kompleksy: 6 (35,0%) i 7 (30,0%). Słabe i bardzo słabe kompleksy rolniczej przydatności gleb zajmują aż 65,0% arealu gruntów ornych gminy Baranów. W grupie użytków zielonych dominuje kompleks 2z (użytki średnie) stanowiący aż 82,8% ich powierzchni ogólnej.

4.5.4 Degradacja gleb i zagrożenie erozją

Z badań Stacji Chemiczno – Rolniczej Oddział w Poznaniu „Zasobność i zanieczyszczenie gleb Wielkopolski” wynika, że prawie we wszystkich typach gleb obserwowany jest wzrost zawartości kadmu i ołowiu.

Tabela 19.

Odczyn gleb użytkowych rolniczych (pH)					
	poniżej 4,5 b. kwaśny	4,6 - 5,5 kwaśny	5,6 – 6,5 lekko kwaśny	6,6 - 7,2 obojętny	powyżej 7,2 zasadowy
Baranów	35	37	18	9	1
Województwo	29	36	24	9	2

Gleby gminy Baranów wykazują skażenie siarką. Zwiększone stężenia siarki w glebach są najczęściej wynikiem depozytu jej związków wprowadzanych z suchym i mokrym opadem z zanieczyszczonej atmosfery. W glebach użytkowanych rolniczo siarka dodatkowo wprowadzana jest z nawozami i pestycydami.

4.6. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Stwierdzono występowanie zespołów roślinnych – naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych. Cenne przyrodniczo są kompleksy mokradeł i gleb torfowych.

Występują gatunki roślin chronionych. Gatunki objęte ochroną ścisłą: widłak goździsty, paprotka zwyczajna, długosz królewski, salwinia pływająca, bluszcz pospolity, grążel żółty, grzybień białe, grzybieńczyk wodny, kukułka szerokolistna, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, kosaciec syberyjski, widłak jałowcowy, widłak cyprysowy, barwinek pospolity, wawrzynek wilczelyko, wiciokrzew pomorski, gnieźnik leśny, kruszczyk drobnolistny, podkolan biały, lilia złotogłów, orlik pospolity, śnieżyczka przebiśnieg, śnieżyczka wiosenna, storczyk krwisty, śniedek cienkolistny i śniedek baldaszkowaty a w części wielkopolskiej rosciczka okrągłolistna i gnidosz rozesłany. Ochronie częściowej podlegają: centuria pospolita, konwalia majowa, kalina koralowa, kruszyna pospolita, porzeczek czarna, bagno zwyczajne, kopytnik pospolity, przytulia wonna (dawna nazwa – marzanka wonna), pierwiosnka lekarska, kocanki piaskowe.

Występują tu też chronione gatunki płazów: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny; ropuchy - paskówka, szara i zielona; rzekotka drzewna; traszki - grzebieniasta i zwyczajna; żaby - moczarowa, jeziorkowa, wodna, śmieszka i trawna, gatunki gadów chronionych: jaszczurki - zwinka i żyworodna, padalca zwyczajnego, zaskrońca i żmiję zygzakowatą.

Wśród ssaków stwierdzono: wszystkie owadożerne oraz wiewiórka pospolita, chomik europejski, popielica, orzesznica, wydra, gronostaj i łasica.

Teren zamieszkują liczne gatunki ptaków. Na terenach podmokłych łąkowych „Mokre Łąki” występuje błotniak stawowy, srokosz, strumieniówka, czajka, świerszczak. Jest to żerowisko dla dubelta, derkacza, bociana białego, pustulki, błotniak łąkowego. W lasach na szczególną uwagę zasługują: dzięcioł czarny, lelek i gołąb siniak. W najstarszych drzewostanach gniazduje bocian czarny. Ptaki wodno-błotne łąk są obecnie nieliczne. Jedynie w latach wilgotnych występują pary czajki, kszyska, rycyka oraz krwawodzioba.

Ekosystemy leśne, łąkowe i wodne umożliwiają funkcjonowanie niemal pełnego łańcucha pokarmowego. Z ssaków na obszarze gminy odnotowano występowanie następujących gatunków:

Owadożerne: Jeż zachodni (*Erinaceus europaeus*), Jeż wschodni (*Erinaceus concolor*), Kret (*Talpa europaea*), Ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), Ryjówka malutgrka (*Sorex minutus*), Rzęsorek rzeczek (*Neomys fodiens*), Zębiełek karliczek (*Crocidura suaveolens*)

Nietoperze: Nocek duży (*Myotis myotis*), Nocek Natterera (*Myotis nattereri*), Nocek wąsatek (*Myotis mystacinus*), Nocek rudy (*Myotis daubentonii*), Mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), Karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*), Borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), Gacek brunatny (*Plecotus auritus*), Gacek szary (*Plecotus austriacus*)

Zajęczaki: Królik (*Oryctolagus cuniculus*), Zając szarak (*Lepus capensis*)

Gryzonie: Wiewiórka pospolita (*Sciurus vulgaris*), Bóbr europejski (*Castor fiber*), Chomik europejski (*Cricetus cricetus*), Pizmak (*Ondatra zibethicus*), Nornica ruda (*Clethrionomys glareolus*), Karczownik (*Arvicola terrestris*), Darniówka zwyczajna (*Pitymys subterraneus*), Nornik północny (*Microtus oeconomus*), Nornik bury (*Microtus agrestis*), Polnik (*Microtus arvalis*), Mysz domowa (*Mus musculus*), Szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*), Badyłarka (*Micromys minutus*), Mysz polna (*Apodemus agrarius*), Mysz leśna (*Apodemus flavicollis*), Mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*), Popielica (*Glis glis*), Orzesznica (*Muscardinus avellanarius*)

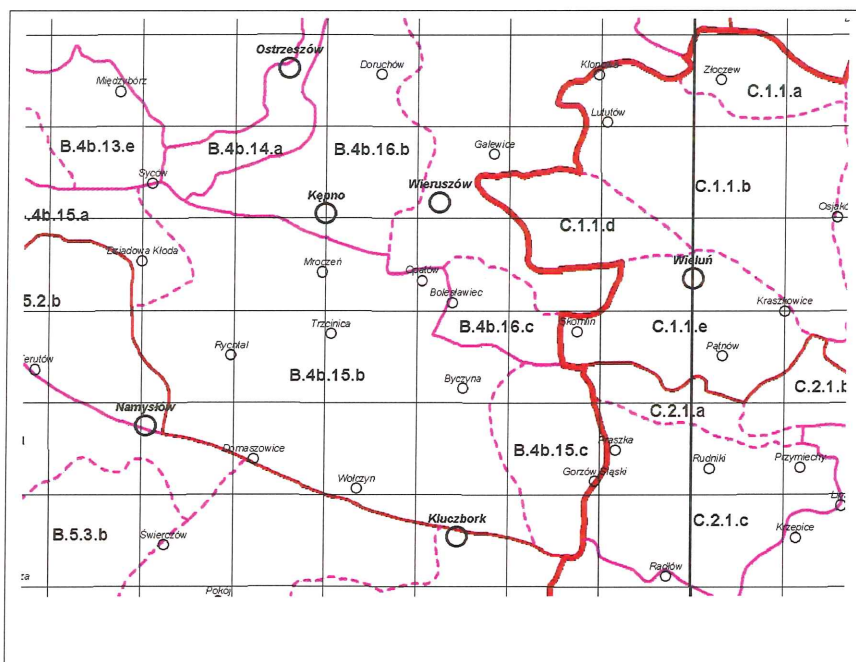
Drapieżne: Lis (*Vulpes vulpes*), Jenot (*Nyctereutes procyonoides*), Borsuk (*Meles meles*), Wydra (*Lutra lutra*), Kuna leśna (*Martes martes*), Kuna domowa (*Martes foina*), Tchórz zwyczajny (*Mustela putorius*), Gronostaj (*Mustela erminea*), Łasica

łaska (*Mustela nivalis*), Norka amerykańska (*Mustela vison*) Parzystonokopytne: Dzik (*Sus strofa*), Łoś (*Alces alces*), Sarna (*Capreolus capreolus*), Jeleń (*Cervus elaphus*), Daniel (*Dama dama*).

4.7. Regionalizacja geobotaniczna

Według geobotanicznego podziału Polski gmina Baranów należy do prowincji Nizowo-Wyżynnej, Środkowoeuropejskiej, podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, działu Brandenbursko-Wielkopolskiego [B], krainy Południowowielkopolsko-Łużyckiej [B4], Podkrainy Południowowielkopolskiej [B4b] i okręgów (ryc. poniżej) :

- Okręg Doliny Górnej Prosnycy (Kępnowski) B.4b.16.b
- Okręg Buczynsko-Rychtański (Rychtański) B.4b.15.b

Rysunek 5. Gmina Baranów –regiony geobotaniczne.

Źródło: Jan Marek Matuszkiewicz J. M., Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

4.8. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Tereny leśne zajmują zaledwie 11,8 % powierzchni gminy przy średniej wojewódzkiej 23,6 % i krajowej 27,0 %. Występują one przede wszystkim w południowo-zachodniej części gminy.

Siedliska potencjalnej roślinności naturalnej są na omawianym obszarze dość słabo zróżnicowane. Stosunkowo największą powierzchnię zajmuje siedlisko środkowoeuropejskich grądów dębowo-grabowych (*Galio-Carpinetum*) z płatami siedliska borów mieszanych dębowo-sosnowych (*Quercus-Pinetum*), i środkowoeuropejskiego boru sosnowego (*Leucobryo-Pinetum*). Dolina Niesobu stanowi potencjalne siedlisko lasów jesionowo-olszowych (*Circaeo-Alnetum*). Roślinność rzeczywista jest silnie przekształcona i zazwyczaj nie odpowiada potencjalnym warunkom siedliskowym. Gatunkiem dominującym w lasach gminy Baranów jest sosna stanowiąca 82,6 % drzewostanu. Dość duży udział mają także dąb bezszypułkowy – 9,8 % i brzoza – 2,0 %. Pozostałe gatunki mają niewielki udział : olsza – 0,9 %, świerk – 0,7 %, modrzew – 0,2 % oraz buczyna i jesion – 0,2 %. Lasy gminy Baranów znajdują się w obszarze I

stopnia zanieczyszczenia powietrza, określanego jako niski, lasy cechują się słabym stopniem uszkodzenia drzewostanów, którego główną przyczyną są czynniki antropogeniczne.

Eutroficzne i higrofilne zbiorowiska leśne reprezentowane są na omawianym obszarze przez olsy i łęgi: olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowo-wiązowe oraz wierzbowo-topolowe. Występują w obniżeniach terenu cechujących się wysokim poziomem wód gruntowych.

Najliczniejsze partie olszyn wykształcają się one na glebach pobagiennych. Płaty łągi olszowo-jesionowego spotyka się w obniżeniach terenu, na obrzeżach olszyn oraz w obrębie łąk, na całym omawianym terenie, gdzie tworzą niewielkie enklawy wśród łąk.

4.9. Zbiorowiska nieleśne

Ważną rolę w krajobrazie odgrywają łąki i pastwiska oraz towarzyszące im rowy i kanały, rozlewiska, cieki wodne oraz strumienie i rzeki opanowuje roślinność wodna i bagienna. Wykształciły się tu zbiorowiska i zespoły roślinne, zawierające w swym składzie wiele rzadkich w skali kraju składników flory hydrofitycznej. Są one także siedliskiem bogatej ornitofauny. Zbiorowiska bagienne spotykane są w zarastających zbiornikach wodnych, kanałach, rowach, rozlewiskach oraz w mokrych łąkach.

Na terenie gminy znaczną część zajmują obszary pól uprawnych i związane z nimi zespoły segetalne. Roślinność segetalną na terenie gminy reprezentuje 8 zespołów. Ich rozmieszczenie i skład florystyczny warunkuje wiele czynników ekologicznych, głównie troficznych i wilgotnościowych, a także czynników zewnętrznych wynikających ze sposobu i intensywności użytkowania gruntów ornych oraz stosowania metod nowoczesnej agrotechniki. Z uprawami zbożowymi związane są zespoły *Papaveretum argemones* - maka piaskowego. Rozwija się najczęściej w uprawach żyta, na płaskich wierzchołkach wzniesień morenowych, na glebach lekkich, piaszczystych, ciepłych i suchych. *Vicietum tetraspermae* towarzyszy zasiewom zbóż ozimych, głównie żyta i pszenicy; zajmuje różne pod względem troficznym siedliska. Zespół charakteryzuje występowanie głównie: wyki czteronasiennej, wyki wąskolistnej, wyki kosmatej oraz miotły zbożowej. *Aphano-Matricarietum* występuje w obniżeniach terenu w trzech odmianach: typicum, z dominacją miotły zbożowej *Apera spica-venti*, *scleranthetosum* z gatunkami wskazującymi zakwaszenie gleby: sporek polny *Spergula arvensis*, czwierz roczny *Scleranthus annuus* i szczaw polny *Rumex acetosella* oraz z miętą polną *Mentha arvensis*, której towarzyszą: czyściec błotny *Stachys palustris*, skrzyp polny *Equisetum arvense*, pięciornik gęsi *Potentilla anserina*, jaskier rozłogowy *Ranunculus repens* i podbiał pospolity *Tussilago farfara*. *Arnoserido-Scleranthetum* rozwija się na glebach uboższych, czasem są to nieużytki rolnicze. W jego budowie zdecydowaną przewagę mają gatunki siedlisk kwaśnych.

Z uprawami okopowymi związane są zespoły: *Echinochloo-Setarietum* rozwijający się w różnych warunkach siedliskowych. Tworzą go m.in. chwastnica jednostronna, włośnica sina, włośnica zielona, gwiazdnica pospolita. *Galinsogo-Setarietum* wykształca się głównie na niewielkich poletkach ziemniaczanych i w uprawach warzyw płożonych na obrzeżach wsi lub ich obrębie, na glebach żyznych wilgotnych, nadmiernie nawożonych. W jego zespołach dominuje: żółtlica drobnokwiatowa, przetacznik perski, gwiazdnica pospolita. *Digitarietum ischaemi* rozwija się na glebach piaszczystych, bardzo kwaśnych i suchych.

Groblom, przydrożom i zabudowaniom towarzyszy roślinność synantropijna i zbiorowiska ruderalne, wykształcone na siedliskach wtórnych, ukształtowanych czynnikami antropogenicznymi. *Leonuro-Arctietum tomentosum* jest to zespół

ruderalny rozwijający się na starych wysypiskach śmieci i przypłociach, wzdłuż murów budynków i na innych miejscach w pobliżu siedzib ludzkich dodatkowo użyźnianych przez zwierzęta domowe. Jego płaty porastają m.in. groble w pobliżu zabudowań rybackich. Zespół łopianów i serdecznika zbudowany jest głównie z łopianu pajęczynowatego, łopianu większego, serdecznika pospolitego. Na siedliskach żyznych, wilgotnych i nitrofilnych, najczęściej w sąsiedztwie zniszczonych zabudowań, spotkać można często zbiorowisko z *Sambucus nigra*. Budują go przede wszystkim bez czarny ze znacznym udziałem gatunków ruderalnych jak: bylica pospolita, pokrzywa zwyczajna, nawłóć kanadyjska. Dość częstym zbiorowiskiem jest również zespół *Tanacetum-Artemisietum* związany z torami kolejowymi, spotykany również na wysypiskach śmieci, gruzowiskach. Typowe jego składniki to: wrotycz pospolity, bylica pospolita, nawłóć kanadyjska. Na gruzowiskach, wysypiskach śmieci, na przydrożach i przychaciach występuje zespół *Potentilla-Artemisietum absinthii* - piołunu i pięciornika srebrnego. Jednym z najbardziej kosmopolitycznych zespołów ruderalnych, określanymi jako „dywanowy” jest zespół *Lolio-Plantaginetum*. Zasadla on tereny podwórek, ścieżek dróg wiejskich i polnych. Pojawia się często na drogach i groblach we wszystkich kompleksach stawów, w miejscach silnie wydeptanych.

Swoistymi składnikami szaty roślinnej na terenie gminy są zbiorowiska okrajkowe. Naturalne zbiorowiska okrajkowe spotyka się jako wąskie pasy ziołorośli czy też tzw. „welonów” wzdłuż granic fitocenozy leśnych lub zaroślowych z terenami otwartymi. Najczęściej występują w kompleksach zdegenerowanych fitocenozy leśnych. Nierzadko spotyka się je poza lasem, w kompleksach odpowiedniej roślinności zastępczej, w parkach, zaniedbanych sadach i ogrodach, na zacienionych przez pojedyncze drzewa przydrożach i skarpach rowów przydrożnych a także na groblach. Niektóre z roślin okrajkowych to: rzepik pospolity, malina właściwa, ostrożeń warzywny, kuklik zwisły, pokrzywa zwyczajna, perz właściwy, wyka płotowa, koniczyna pogięta, przytulia północna, groszek czerniejący, rozchodnik wielki.

4.10. Ochrona przyrody

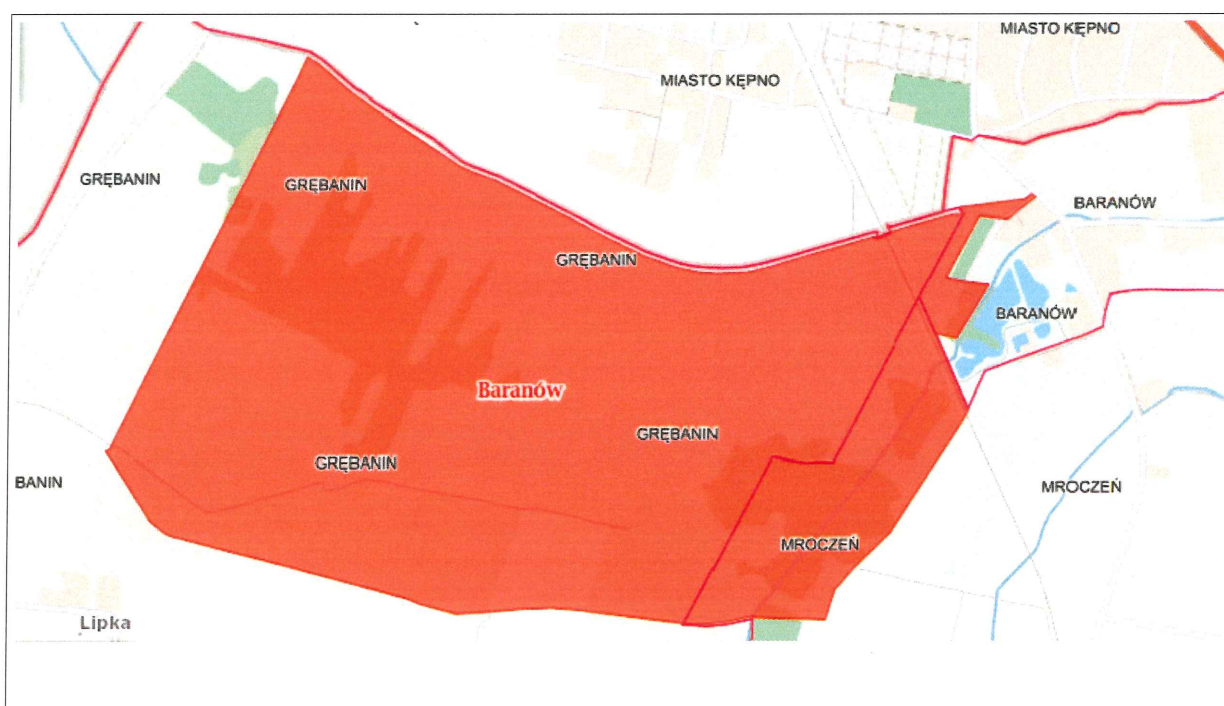
Ochronie prawnej na mocy przepisów szczególnych w granicach gminy podlegają:

4.10.1. Obszar Natura 2000

Obszar Natura 2000 Baranów (specjalny obszar ochrony siedlisk) PLH300035 – o powierzchni 109,11 ha położony jest w gminie Baranów. Obszar ten tworzą podmokłe łąki w okolicach miasta Kępna przylegające do jego granicy południowej, na wysokości cmentarza ewangelickiego i ogródków działkowych. Przedmiot ochrony: 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 4038 Czerwonczyk Fioletek (*Lycaena helle*). Ponadto istnieją kompleksy zbiorowisk: *Angelico-Cirsetum oleracei* (*Calthion*), *Filipendulo-Geranietum palustris* (*Filipendulion*), *Caricetum gracilis* (*Magnocaricion*), *Phragmitetum* (*Phragmition*) i użytkowane są ekstensywnie. Teren rozcięty jest przez nasyp nieczynnej już linii kolejowej Kępno-Namysłów. Utrzymanie wysokiego nasypu likwidowanej linii kolejowej dla zachowania stanowiska Czerwonczyka Fioletka (*Lycaena helle*) jest niezbędne, gdyż stanowi ochronę przed wiatrem dla niezbyt dobrze latających imago tego modraszka.

Dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Baranów PLH300035 został ustanowiony plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 21 kwietnia 2015 r. w (Dz. Urz. Woj. Wlkp. poz. 3242). Zgodnie z załącznikiem nr 3 do ww. zarządzenia dla tego obszaru zidentyfikowano następujące istniejące zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony: zbyt mała powierzchnie siedliska czerwönczyka fiołtka i wynikające stąd niekorzystne perspektywy zachowania gatunku, melioracje osuszające siedlisko gatunku oraz

wiosenne koszenie łąk niszczące bazę pokarmową gąsienic. Wśród zagrożeń potencjalnych wymieniono: nieodpowiednie użytkowanie - wiosenne koszenie łąk, pozyskiwanie okazów czerwńczyka fioletka w celach kolekcjonerskich, przekształcanie siedlisk gatunku w ogródki działkowe, melioracje osuszające wilgotne łąki stanowiące siedlisko gatunku i sukcesję wilgotnych łąk. W planie zadań ochronnych zawarto następujące wskazanie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów: „Zmiana przeznaczenia dla działek ewidencyjnych 771 oraz 753/2 (południowa część) obręb ewidencyjny Baranów z terenów zabudowy mieszkaniowej na tereny rolnicze. W studium należy zawrzeć informację o obszarze Natura 2000 i przedstawić jego granicę w załączniku graficznym. W kierunkach zagospodarowania wskazać, że na terenach rolniczych w obrębie obszaru Natura 2000, w miejscach występowania stanowisk i siedlisk czerwńczyka fioletka oraz płatów siedliska przyrodniczego 651O Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) obecne użytki zielone należy pozostawić jako użytki zielone. Ponadto w planie zadań ochronnych przewidziano działanie ochronne polegające na koszeniu użytku zielonego na siedlisku czerwńczyka fioletka położonym na działkach ewid. 753/2 i 771, obręb ewid. Baranów.

Rysunek 6. Gmina Baranów – Obszar Natura 2000 – obszar siedliskowy PLH300035. Źródło: Mapa Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

4.10.2. Użytek ekologiczny.

Uchwała Nr IX/55/2003 Rady Gminy w Baranowie z dnia 25 lipca 2003 r. w sprawie uznania obiektów przyrodniczych za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Wielk. Nr 147, poz. 2781) wyznaczała dwa użytki ekologiczne w gminie Baranów: „Mokre Łąki” oraz „Torfowisko”. Na mocy uchwały Nr VI/46 2007 Rady Gminy w Baranowie z dnia 28 czerwca 2007 roku uchylono w/w uchwałę, a tym samym uchylono wyznaczone użytki ekologiczne.

Wyznaczone tereny należy uznać jako cenne przyrodniczo z uwagi na wilgotne, podmokłe i wodne siedliska przyrodnicze o dużych wartościach krajobrazowych.

4.10.3 Pomnik Przyrody

Pomnik przyrody – drzewo, dąb szypułkowy rosnący na prywatnej posesji p. Sikory w Mroczeniu (obwód pnia 420 cm, wysokość około 18 m.) przy posesji Mroczeń 190, Tytuł aktu prawnego: Decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu Nr Rlop-4101-944/72 z 19 sierpnia 1972 r.

Pomnik przyrody – drzewo, cis pospolity – rośnie przy posesji Grebanin 97 w parku podworskim w Grębaninie obwód pnia 150 cm, wysokość około 8 m. Tytuł aktu prawnego: Decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu Nr Rlop-4101-941/72 z 17 sierpnia 1972 r.

4.10.4. Ochrona gatunkowa fauny i flory

Do roślin podlegających ścisłej ochronie prawnej najwięcej stanowisk posiadają:

- bluszcz pospolity (*Hedera helix*) – jedyny przedstawiciel rodziny araliowatych we florze Polski i jedyne pnącze o liściach zimotrwałych; występuje w naturze zwykle w lasach grądowych i łęgowych; ochrona została zniesiona w 2014 r.,
- sromotnik bezwstydy (*Phallus impudicus* L.) – gatunek grzybów z rodziny sromotnikowatych. Występuje w dwóch odmianach; ochrona została zniesiona w 2004 r.,
- widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*) – roślina kosmopolityczna z rodziny widłakowatych; we florze Polski gatunek rodzimy; w 2014 roku zmieniono jej status ochronny i podlega ochronie częściowej,
- listera jajowata (*Listera ovata*) – roślina należąca do rodziny storczykowatych; występuje rzadko w całej Polsce na siedliskach wilgotnych; w 2014 roku zmieniono jej status ochronny i podlega ochronie częściowej,
- kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*) – gatunek rośliny wieloletniej należący do rodziny storczykowatych; w 2014 roku zmieniono jej status ochronny i podlega ochronie częściowej,
- barwinek pospolity (*Vincetoxicum minor* L.) – gatunek rośliny należącej do rodziny toinowatych (*Apocynaceae*). Rośnie dziko w zachodniej, wschodniej, południowej i środkowej Europie. Jest jedynym gatunkiem barwinka występującym w Polsce w stanie dzikim (dość rzadko); od 2014 roku nie podlega ochronie
- wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum* L.) – gatunek krzewu należącego do rodziny wawrzynkowatych. Występuje w Polsce na całym terytorium, ale jest rośliną rzadką, w 2014 roku zmieniono jej status ochronny i podlega ochronie częściowej.

Pośród gatunków chronionych częściowo najpospolitszymi są:

- kruszyna pospolita (*Frangula alnus* Mill.) w Polsce występuje pospolicie na całym niżu; preferuje siedliska wilgotne;
- konwalia majowa (*Convallaria majalis*) ochrona wprowadzona została w celu uchronienia gatunku przed nadmierną eksploatacją do celów leczniczych ze stanowisk naturalnych;
- kalina koralowa (*Viburnum opulus*) występuje na siedliskach wilgotnych; zagrożeniem dla rośliny jest osuszanie wilgotnych terenów, wylesianie obszarów, na których występuje, przebudowa drzewostanów, zręby zupełne i zbiór do celów leczniczych;
- przytulia wonna, marzanka wonna (*Galium odoratum*) – gatunek rośliny wieloletniej należącej do rodziny marzanowatych. Jest dość pospolita na całym niżu;

- płucnica islandzka (*Cetraria islandica*) - gatunek grzybów należący do rodziny tarczownicowatych (*Parmeliaceae*). Występuje w dwóch podgatunkach;
- paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*), roślina dość pospolita, występuje w świetlistych lasach;
- kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*).

W programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Syców odnotowano występowanie następujących gatunków roślin chronionych na terenie gminy : widłak jałowcowaty – 1 stanowisko, widłak goździsty – 9 stanowisk, wawrzynek wilczełyko – 6 stanowisk, konwalia majowa – 3 stanowiska. Stwierdzono też występowanie żmii zygzakowatej – 2 stanowiska i żurawia – 3 obszary. Utworzono jedną strefę ochronną wokół gniazda bociana czarnego.

4.11. Pozostałe elementy ochrony środowiska

4.11.1. Lasy i grunty leśne

Tereny leśne pozostające w administracji Lasów Państwowych – Nadleśnictwa Syców nie posiadają kategorii lasów ochronnych.

4.11.2. Ochrona gleb

Stosownie do ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie podlegają kompleksy użytków rolnych z glebami mineralnymi zaliczonymi do klas bonitacyjnych (klasy I – III). Na terenie gminy przeważają gleby mało urodzajne V, VI klasy bonitacyjnej. W związku z powyższym praktycznie nieznaczna wielkość powierzchni gruntów ornych oraz powierzchni użytków zielonych podlega ochronie, a ewentualny rozwój przestrzenny w tych miejscach wymaga ingerencji w ochronę gleb. Wykorzystanie gruntów chronionych na cele nierolne na obszarze wsi, przy projektowanym obszarze powyżej 0,5 ha, wymaga uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

4.11.3. Zieleń urządzona

Zieleń urządzona to przede wszystkim: zieleń parkowa, aleje i szpalery przydrożne i śródpolne. Na terenie gminy występują parki podworskie :

- wieś Donaborów – park o powierzchni 0,1 ha, powstał na początku dwudziestego wieku. Drzewostan stanowią: akacje, dęby, graby, klony, sosny, świerki,
- wieś Grębanin – park przy pałacu o powierzchni 4,0 ha, obecnie znajduje się w administracji Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kępnie (Szpital Rehabilitacyjny). Park powstał w końcu XIX w., jest parkiem krajobrazowo – naturalistycznym. Rosną tam akacje, magnolie, lipy, klony, świerk, topole oraz cis pospolity, kasztanowiec, modrzew, grab, jesion, wiąz. Park posiada inwentaryzację drzewostanu,
- wieś Jankowy – zabytkowy park podworski, o powierzchni 2,0 ha częściowo zdewastowany. Rosną tam: akacje, kasztany, lipy. W 1997 roku przeprowadzona została inwentaryzacja drzewostanu,
- wieś Mroczeń – park przy pałacu, o powierzchni 3,5 ha. Drzewostan stanowią: akacje, graby, klony, jesiony, sosny, osiki, modrzewie. Obecnie park znajduje się w administracji Urzędu Gminy w Baranowie,